

Konuşma

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Dr. Fatih Karahan, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı

TCMB 94. Olağan Genel Kurul Toplantısı

27 Nisan 2026

Ankara

Bankamızın Saygıdeğer Pay Sahipleri, Değerli Konuklar,

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının 94. Olağan Genel Kurul Toplantısına hoş geldiniz.

Genel Kurul'da görüşeceğimiz gündem maddelerine geçmeden önce 2025 yılının başından günümüze kadar makroekonomik gelişmeleri özetleyeceğim. Daha sonra para politikası uygulamalarımızdan ve son dönemde jeopolitik gelişmelerin piyasalara olan etkisini sınırlamak amacıyla aldığımız tedbirlerden bahsedeceğim. Konuşmamın son bölümünde ise kısaca 2025 yılındaki kurumsal faaliyetlerimize değineceğim.

Saygıdeğer Katılımcılar,

Fiyat istikrarı, sürdürülebilir büyüme ve toplumsal refah artışı için bir ön koşuldur. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası olarak misyonumuz, sürdürülebilir fiyat istikrarını sağlayarak ve finansal istikrarı destekleyerek toplumsal refaha katkıda bulunmaktır. Biz de Merkez Bankası olarak politikalarımızı bu hedef doğrultusunda şekillendiriyoruz. 2025 yılındaki faaliyetlerimizi de dezenflasyon sürecini sürdüreceğiz ve kalıcı hale getirecek şekilde yürüttük.

2025 yılında küresel ekonomi açısından en belirgin unsur, uzayan belirsizlik ortamı oldu. Bu durum yıl boyunca yatırım, ticaret ve finansal koşullar üzerinde baskı oluşturdu. Yüksek belirsizliğe rağmen küresel iktisadi faaliyet görece dirençli bir görünüm sergiledi. Bununla birlikte, küresel büyüme tarihsel ortalamaların altında kalmaya devam etti. Hizmet sektöründeki toparlanma ve dijitalleşme odaklı verimlilik artışının bu dönemde büyümeyi desteklediğini söyleyebiliriz.

Küresel ölçekte dezenflasyon sürecinin devam ettiğini gözlemledik. Ancak, küresel ticaret politikalarındaki belirsizlikler ve enerji fiyatlarındaki dalgalanmalar enflasyonist baskı oluşturdu. Bu görünüm altında, merkez bankaları politika faiz indirimlerinde daha temkinli bir yaklaşım benimsediler ve küresel finansal koşullar görece sıkı kaldı.

2026 yılı şubat ayı sonunda Orta Doğu'da başlayan gerilim, enerji fiyatlarının hızlı bir şekilde yükselmesine neden oldu. Halihazırda, enerji piyasasında yüksek oynaklıklar devam ediyor. Bu gelişmeler karşısında gerekli önlemleri zamanlı bir şekilde aldık. Konuşmamın ilerleyen bölümlerinde bu önlemlerden detaylı olarak bahsedeceğim.

Değerli Konuklar,

Küresel görünüme yönelik bu değerlendirmelerin ardından, konuşmama yurt içi makroekonomik gelişmelerle devam etmek istiyorum.

2025 yılının ilk çeyreğinde finansal koşullardaki sıkılığın etkisiyle yurt içi talep zayıfladı. Özel tüketimin yıllık büyümeye katkısı bir önceki yılın sınırlı olarak altında gerçekleşti. Yılın genelinde büyümenin temel sürükleyicisi hizmetler sektörü oldu. Sanayi ve inşaat sektörleri de büyümeye katkı verdi. Öte yandan, don ve kuraklık kaynaklı tarımsal üretimdeki gerilemenin etkisiyle tarım katma değeri düştü. Bu çerçevede, 2025 yılında iktisadi faaliyet ılımlı seyretti ve büyüme yüzde 3,6 olarak gerçekleşti. 2026 yılının ilk çeyreğine ilişkin veriler, talep koşullarının dezenflasyon sürecine destek vermeye devam ettiğini ima ediyor.

2025 yılında cari işlemler dengesi 30,2 milyar ABD doları açık verdi. Enerji dengesindeki iyileşmeye rağmen, altın dengesi ve çekirdek dış ticaret dengesindeki bozulmanın etkisiyle dış ticaret açığında artış gerçekleşti. 2026 yılının şubat ayı itibarıyla 12 aylık birikimli cari açık, hizmetler dengesi fazlasındaki yüksek seviyeye karşın, enerji dışı dış ticaret açığındaki artış eğiliminin devamı ile 35,4 milyar ABD dolarına yükseldi.

Saygıdeğer Konuklar,

Dezenflasyon süreci 2025 yılında da devam etti. Tüketici enflasyonu bir önceki yıla kıyasla 13,5 puan gerileyerek yılı 30,9 seviyesinde tamamladı. Toplam talep koşulları yıl boyunca dezenflasyonist bir seyir izledi. Diğer taraftan, ülkemizde yaşanan don ve kuraklık olayları, tarımsal üretimi olumsuz yönde etkileyerek gıda fiyatları üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturdu.

2025 yılında enflasyon beklentilerinde de gerileme gördük. Özellikle hane halkı ve firmaların beklentilerinde düşüş gerçekleşti. Bununla birlikte, manşet enflasyonu olumsuz etkileyen kira ve eğitim kalemlerinde kayda değer düşüş gerçekleşse de geçmiş enflasyona endeksleme davranışı nedeniyle, bu kalemlerde seviyeler manşet enflasyonun üzerinde seyretmeye devam etti.

Değerli Konuklar,

Geride bıraktığımız 2025 yılında para politikası duruşumuzu, dezenflasyonun gerektirdiği parasal sıkılığı sağlayacak şekilde belirlemeyi sürdürdük.

Enflasyon beklentileri ve fiyatlama davranışlarında gözlenen iyileşme eğilimini dikkate alarak 2025 yılı ocak ve mart aylarında politika faizini toplamda 500 baz puan indirdik. Ancak finansal piyasalardaki gelişmelerin enflasyon görünümü açısından oluşturabileceği riskleri sınırlamak amacıyla mart ayında Merkez Bankası gecelik borç verme faiz oranını yüzde 44'ten yüzde 46'ya yükselttik ve bir hafta vadeli repo ihalelerine bir süreliğine ara verdik. Nisan ayında, politika faizini yüzde 46'ya yükselttik ve bir haftalık repo ihalelerine yeniden başlayacağımızı duyurduk.

Takip eden dönemde enflasyon gelişmelerini, ana eğilimini ve beklentilerini dikkate alarak politika faizini indirdik. 2025 yılında toplamda politika faizini yüzde 38'e düşürdük. Bu süreçte parasal sıkılığın korunmasına büyük önem verdik.

Para politikası kararlarımızı, parasal aktarım mekanizmasının desteklenmesi ve finansal istikrarın güçlendirilmesine yönelik makroihtiyati adımlarla destekledik. Bu kapsamda Kur Korumalı Mevduat hesaplarını sonlandırdık. Bunun yanında kredi büyüme sınırlarında sıkılaştırıcı adımlar attık. Türk lirası mevduatı desteklemek amacıyla TL payı hedeflerinde güncellemeler yaptık.

Değerli Konuklar,

2025 yılının değerlendirmesinden sonra konuşmama 2026 yılına dair yurt içi makroekonomik gelişmelerle devam etmek istiyorum.

Yıllık tüketici enflasyonu mart ayında yüzde 30,9 olarak gerçekleşti. Bu dönemde öne çıkan gıda fiyatları üzerinde hava koşullarının ve ramazan ayına özgü faktörlerin etkileri hissedildi. Kira ve eğitim kalemlerinde azalan katılık ise dezenflasyonu destekledi. Bunun yanı sıra, söz konusu dönemde yönetilen/yönlendirilen fiyat ve maktu vergi güncellemeleri, geçmiş yıllara kıyasla daha düşük bir oranda gerçekleşerek dezenflasyon sürecini destekleyen diğer bir faktör oldu.

Diğer taraftan, ilk çeyrekte talep göstergeleri iktisadi faaliyette yavaşlamaya işaret ederken, jeopolitik gelişmelerle birlikte enflasyon üzerinde arz yönlü baskılar öne çıktı. Nitekim, başta enerji olmak üzere emtia fiyatlarındaki önemli yükseliş taşımacılık maliyetlerinde artışa neden oldu. Eşel mobil uygulamasının başlatılması ise ham petrol fiyatlarındaki artışların yurt içi tüketici enflasyonuna yansımaları önemli ölçüde sınırladı. Türk lirasının bu dönemde istikrarlı bir seyir izlemesi maliyet baskılarını sınırlayan bir diğer unsur oldu.

Saygıdeğer Konuklar,

2026 yılı ocak ayında, para politikası adımlarımızın büyüklüğünü gözden geçirdik ve politika faizini 100 baz puanlık bir indirimle yüzde 37 seviyesine getirdik.

Ancak, jeopolitik gelişmelerin enflasyon görünümü üzerinde oluşturabileceği riskleri sınırlamak amacıyla zamanlı bir şekilde tedbirler aldık. Bu kapsamda, 2 Mart itibarıyla bir hafta vadeli repo ihalelerine ara vererek ağırlıklı ortalama fonlama maliyetinin yüzde 40'ta oluşmasını sağladık. Ayrıca, döviz piyasasının sağlıklı çalışması, döviz kurlarında gözlenebilecek oynaklıkların engellenmesi ve döviz likiditesinin dengelenmesi amacıyla Türk lirası uzlaşmalı vadeli döviz satım işlemlerine başladık. İvedilikle attığımız bu adımlar, piyasa oynaklıklarının sınırlı kalmasında etkili oldu.

Devam eden süreçte gelişmelerin enflasyon görünümü üzerinde oluşturabileceği riskleri sınırlamak amacıyla sıkı politika duruşumuzu koruyarak mart ve nisan aylarında politika faizini sabit tuttuk.

Para politikası kararlarımızı enflasyon görünümü odaklı, toplantı bazlı ve ihtiyatlı bir yaklaşımla almaya devam ediyoruz. Son dönem jeopolitik gelişmelerin de etkisiyle, enflasyon görünümünde belirgin ve kalıcı bir bozulma olması durumunda para politikası duruşumuzu sıkılaştıracağız.

Bankamızın Saygıdeğer Pay Sahipleri, Değerli Konuklar,

Konjonktürel gelişmeleri aktardıktan sonra, konuşmamın son bölümünde 2025 yılındaki bazı kurumsal faaliyetlerimizi özetlemek istiyorum.

İktisadi birimlerin, uyguladığımız politikaları, aldığımız kararların amacını ve hedeflerimizi net bir biçimde anlaması politikalarımızın başarılı olabilmesi için büyük öneme sahip. Politika kararlarımızı, 2025 yılında da yalın, şeffaf ve çift yönlü bir iletişim politikası çerçevesinde kamuoyuyla paylaşmaya devam ettik. Veriye dayalı araştırmaları teşvik etmek amacıyla, mikro düzeydeki verilere güvenli erişim sağlayan Veri Araştırma Merkezi projesini kamuoyuna duyurduk.

Geçtiğimiz yıl teknoloji ve finansal altyapıyı daha yoğun ve etkin kullanmaya yönelik faaliyetlerimize devam ettik. Bunlardan bazılarını kısaca değinmek istiyorum.

Yapay zekâ modellerinin geliştirilmesi, takibi ve hızlı bir şekilde kullanıma sunulması amacıyla altyapı oluşturarak, farklı yapay zekâ sistemleri için gerekli araçları hayata geçirdik.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından işletilen FAST sistemi kapsamında ödemeler alanında rekabeti ve yenilikçiliği artırmak, yeni ve katma değerli hizmetlerin sunulmasını sağlamak üzere çalışmalarımıza geçtiğimiz yıl da devam ettik.

Türk lirası banknot ve madeni paraların hacim ve tedavülünün kesintisiz sağlanması ve vatandaşlarımıza sunulan hizmet ağının genişletilmesi amacıyla madeni ve banknot depolarının sayısını artırdık.

Temel görevlerimizin yanında sosyal sorumluluk anlayışı çerçevesinde akademik çalışmalara katkı sağladık, finansal okuryazarlık ve eğitim alanındaki destekleyici uygulamalarımızı sürdürdük.

Saygıdeğer Pay Sahipleri, Değerli Konuklar,

Bir kez daha vurgulamak isterim ki, fiyat istikrarı sürdürülebilir büyüme ve toplumsal refah artışı için ön koşuldur. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası olarak dezenflasyon sürecini sürdüreceğiz şekilde çalışmalarımıza kararlılıkla devam edeceğiz.

Konuşmama burada son verirken, Bankamız faaliyetlerine büyük bir özveri ile destek veren tüm çalışma arkadaşlarıma huzurlarınızda teşekkür ediyor, katılımınızdan dolayı hepimize saygılar sunuyorum.